

Raportul comisiei de selecție, evaluare și acordare a finanțărilor din timbrul arhitecturii pentru proiecte culturale de tip anuală / biennială de arhitectură și itinerare de expoziții

Sesiunea 2025

I. Comisia de selecție, evaluare și acordare a finanțărilor pentru proiectele de tip anuală, biennială de arhitectură, respectiv itinerare de expoziții este formată din:

1. arh. Cristian Borcan
2. arh. Bogdan Demetrescu
3. arh. Tudor Elian
4. arh. Ilinca Păun-Constantinescu
5. arh. Daniel Tudor Munteanu

II. Alegerea președintelui/comisiei

Potrivit prevederilor art. 16, alin (2) din Normele metodologice privind finanțarea de oferte culturale și proiecte editoriale din timbrul arhitecturii, aprobate prin Hotărârea Consiliului Național nr. 142 din 31.01.2022, membrii comisiei au procedat la alegerea președintelui. În urma votului,

- **doamna arh. Ilinca Păun-Constantinescu a fost aleasă președintă a comisiei.**

III. Sumele disponibile pentru sesiunea 2025, aprobate prin Hotărârea Colegiului director nr. 883/22.07.2025 și HCD nr. 1279/11.11.2025 sunt

- **1.700.000 lei** pentru proiecte culturale de tip anuală, biennială de arhitectură, respectiv
- **420.000 lei** pentru itinerări de expoziții.

IV. Numărul proiectelor culturale depuse la această sesiune pentru oferte culturale a fost de 12, dintre care:

- **7 proiecte de tip anuală / biennială de arhitectură depuse de filialele OAR (suma solicitată este de 1.775.812, 47 lei, exclusiv premii în sumă de 555.524,53 lei)**
- **5 proiecte itinerare de expoziții (suma solicitată este de 496.927 lei)**

V. Considerații generale

Conform metodologiei de jurizare adoptate, proiectele au fost evaluate de fiecare dintre membrii juriului pe baza a patru criterii, cu note de la 0 la 10, punctajul final obținut de fiecare proiect fiind calculat pe baza unui algoritm, în funcție de ponderea respectivului criteriu de evaluare. Punctajul minim pentru finanțarea unui proiect este stabilit la 7,50.

VI. Argument

Comisia a constatat, în ansamblu, o creștere a calității și a coerenței proiectelor depuse față de sesiunile anterioare, mai ales în ceea ce privește intenția de a formula conceptele curatoriale, structura echipelor și corelarea tematicilor propuse cu prioritățile culturale și profesionale actuale ale breslei. Cu toate acestea, diferențele de consistență între aplicații rămân semnificative, atât la nivelul argumentării, cât și în privința gradului de detaliere a componentelor tehnice, logistice și bugetare.

În general, filialele și operatorii culturali demonstrează o preocupare tot mai clară pentru diversificarea publicurilor și extinderea dimensiunii regionale a proiectelor, prin itinerarea expozițiilor, colaborări interfiliale și includerea unor parteneri instituționali din afara domeniului arhitecturii. Acest lucru indică o evoluție pozitivă în direcția consolidării unei rețele profesionale naționale și a unei prezențe mai vizibile a arhitecturii în spațiul public. Însă, deși filialele OAR au o istorie bogată legată de organizarea de evenimente profesionale de diverse tipuri, nu toate cererile de finanțare reușesc să aibă coerența necesară înțelegerii proiectului depus, iar în multe cazuri lipsesc detalii și informații care uneori sunt esențiale pentru o înțelegere clară a propunerilor de proiect.

Astfel, unele dintre tematicile abordate au un caracter mult prea general, operaționalizarea lor prin diverse acțiuni și evenimente fiind insuficient explicată în cadrul proiectelor propuse. În același timp, unele dintre subiectele diverselor dezbateri, ateliere sau evenimente conexe propuse se înscriu cu greu în tema curatorială principală, lucru ce diminuează coerența întregului demers. În multe dintre cererile de finanțare nu sunt indicate amplasamentele și locurile propuse pentru diferite evenimente precum și motivele alegerii, competențele specifice și numele conferențiarilor, a membrilor diferitelor jurii, a moderatorilor sau a facilitatorilor pentru atelierele propuse.

În alte cereri nu sunt specificate și detaliate atribuțiile persoanelor din echipa proiectului. Aceste aspecte fac aproape imposibilă identificarea unei desfășurări clare a proiectului în concordanță cu tema și cu amploarea unor astfel de evenimente complexe.

Comisia a remarcat și o slabă corelare între acțiunile și evenimentele propuse, calendarul de desfășurare și buget, și alcătuirea sumară a planurilor de comunicare (care de altfel în unele cazuri lipsesc în totalitate). Există de asemenea și o lejeritate în alcătuirea bugetului și discrepanțe între filiale. În multe cazuri lipsesc indicațiile privind tipul de contracte în ceea ce privește onorariile și remunerațiile. În alte cazuri există alocări bugetare pentru echipamente sau servicii, fără o detaliere a necesității în cadrul proiectului propus. În alte cereri se regăsesc alocări bugetare exagerate pentru echipa proiectului, fără a se prezenta o detaliere a atribuțiilor în cadrul proiectului. Există totodată alocări bugetare diferite pentru același tip de serviciu, eveniment organizat sau acțiune desfășurată.

În ansamblu, comisia constată un interes crescut pentru teme de actualitate (sustenabilitate, reutilizarea resurselor, patrimoniu, tehnologie, inteligență artificială), însă tratarea acestora este inegală, oscilând între abordări consistente, cu fundament teoretic solid, și formulări superficiale, cu accent predominant tehnic sau descriptiv.

Juriul recomandă pentru edițiile viitoare:

- Comisia se alătură recomandărilor comisiilor din anii trecuți și recomandă o argumentație mai clară a proiectelor depuse prin consolidarea coerenței conceptuale a proiectelor, printr-o articulare mai clară între tema generală, activități și rezultate.
- Se recomandă o corelare mai exactă între acțiuni, calendar și bugetele propuse: o detaliere a calendarului și a bugetului în strânsă legătură cu activitățile descrise, cu evidențierea surselor de finanțare complementare și a justificărilor pentru principalele categorii de cheltuieli.
- Comisia recomandă clarificarea rolurilor și atribuțiilor membrilor echipei de proiect separarea clară între managementul proiectului propus și curatorierea acestuia. De multe ori, faptul că aceste două poziții sunt confundate sau atribuite aceleași persoane face ca proiectul să sufere în implementare prin suprapunerea de competențe. Acest lucru poate fi evitat prin detalierea rolurilor și atribuțiilor managerului de proiect și ale curatorului.
- Se recomandă introducerea unor planuri de comunicare și mediere culturală detaliate, adaptate publicului vizat și integrate coerent în structura proiectului.
- Comisia recomandă pe viitor oferirea de detalii clare privind motivele alegerii persoanelor invitate în diverse etape sau evenimente ale proiectului, precum și descrierea competențelor acestora în legătură cu serviciul prestat. Astfel se va putea înțelege mai bine (și de către comisie, dar mai ales de către echipa proiectului) rolul și nivelul contribuției fiecărei persoane în cadrul proiectului.
- Nu în ultimul rând, comisia recomandă specificarea clară a tipului de contract la categoriile „onorarii” și „remunerații colaboratori”, cu includerea specificației venitului/ salariului net, pentru o mai bună apreciere a remunerației echipei și colaboratorilor.

VII. Rezultate

În urma analizării proiectelor de către Comisie, s-au acordat finanțări pentru

- 7 anuale/bienale
- 4 expoziții, după cum urmează:

Anuale / bienale de arhitectură ale filialelor OAR

S-au aprobat pentru finanțare integrală 4 proiecte și pentru finanțare parțială 3 proiecte. Suma totală acordată la sesiunea de finanțare este de 1.665.588, 60 lei, exclusiv 555.524,53 lei, valoarea premiilor.

Conform punctajului obținut, a rezultat următoarea ierarhizare a proiectelor:

Proiecte finanțate integral

2025-147

Premiile Beta 2026 / Ordinul Arhitecților
din România - Filiala Teritorială Timiș

Punctaj: 9,22

Suma solicitată și acordată: 304.500 lei + 140.000 premii

Expozițiile-concurs de proiecte sunt o tradiție în cadrul bienalelor și anualelor de arhitectură din România, reprezentând adesea, din păcate, principala lor ofertă culturală. În cazul Beta, expoziția-concurs constituie doar una dintre componentele programului, fiind completată de o expoziție tematică originală, curatoriată de o echipă internațională, și de o serie de expoziții itinerante. Împreună, acestea formează un ansamblu divers, coerent și atractiv, cu rezonanță internațională.

Juriul apreciază în mod deosebit efortul Beta de a reînnoi și îmbunătăți formatul tradițional al expoziției-concurs, transformându-l dintr-o simplă expunere de panouri într-o prezentare complexă, care integrează machete, desene originale și materiale multimedia, sporind atractivitatea și diversitatea expoziției. De asemenea, este remarcată selecția riguroasă a proiectelor, care privilegiază calitatea în detrimentul cantității.

Este de salutat integrarea mai bună a proiectelor realizate de membrii filialei locale în concursul internațional, însă juriul își exprimă rezervele cu privire la relevanța unui „premiu al publicului”.

Platforma digitală reprezintă un element inovator, asigurând nu doar diseminarea și arhivarea proiectelor, ci și automatizarea procesului de design al panourilor, contribuind astfel la o identitate vizuală unitară și la un standard înalt al compoziției grafice.

Juriul apreciază, de asemenea, programul bogat de evenimente colaterale - în special prezentările finaliștilor din cadrul galei de premiere - precum și activitățile de mediere culturală dedicate diverselor categorii de public.

Totuși, s-a constatat că expoziția-concurs este propusă spre itinerare doar la Reșița. Juriul consideră că o distribuire mai echilibrată a bugetului ar fi putut permite extinderea itinerării și către alte localități din regiune.

2025-145

Anuala de Arhitectura nord - vest 2026 /
Ordinul Arhitecților din România - Filiala
Teritorială Nord-Vest

Punctaj: 8,02

Suma solicitată și acordată: 35.495 lei + 250 lei premii

Anuala de Arhitectură Nord-Vest 2026 propune o temă unificatoare, „La unison”, care explorează arhitectura ca experiență comună și colaborativă, punând accent pe relația dintre spațiu, comunitate și comportamentele umane. Conceptul exprimă o intenție coerentă de a deschide dialogul între arhitecți, artiști, urbanisti și public, iar integrarea temei în contextul orașului Baia Mare — un loc cu tradiție industrială și artistică — este bine aleasă și relevantă.

Juriul apreciază semnificația locurilor selectate pentru desfășurarea evenimentelor – în special Clădirea Minerul și Colonia Pictorilor. De asemenea, se remarcă colaborările interdisciplinare și implicarea partenerilor locali, care sporesc relevanța culturală a evenimentului și îl ancorează în realitățile comunității.

Comparativ cu anul precedent, ediția actuală reușește să ofere o organizare mai clară și un plan de desfășurare mai bine articulat. Cu toate acestea, juriul recomandă pentru edițiile viitoare o finanțare mai consistentă (inclusiv premiile), care să permită extinderea și consolidarea activităților propuse, precum și atragerea unui număr mai mare de colaboratori.

În continuare, ar fi utilă o dezvoltare mai amplă a componentei curatoriale, prin clarificarea modului în care tema „La unison” se reflectă în structura expoziției-concurs și în selecția proiectelor participante. De asemenea, activitățile de mediere culturală ar putea fi extinse pentru a include publicuri cât mai diverse/ tineri arhitecți, studenți, grupuri de liceeni sau membri ai comunității non-profesionale, consolidând astfel caracterul participativ al anualei.

Juriul apreciază efortul echipei de a construi un eveniment coerent, deschis și relevant pentru regiune. Recomandarea principală este de a consolida resursele și finanțarea pentru a asigura sustenabilitatea și amploarea meritată a unui eveniment care are potențialul de a deveni un reper cultural în peisajul arhitectural românesc.

2025-152

**BIENALA DE ARHITECTURA OM 2026 /
Ordinul Arhitecților din România - Filiala
Teritorială Oltenia**

Punctaj: 7,86

Suma solicitată și acordată: 408.850 lei + 70.000 premii

Comisia a apreciat proiectul propus prin prisma creșterii calității din ultimii ani a acestui eveniment și a eforturilor pe care dimensiunea regională propusă le presupune. Se remarcă astfel beneficiile aduse de regionalizarea acestui eveniment începând cu 2020 și de prezența evenimentelor propuse în 2026 în patru mari orașe din cele patru filiale și la Universitatea de Arhitectură „Ion Mincu” din București. În același timp, transformarea începută în 2024 în eveniment de tip bienală, poate duce la o mai bună bază de selectare a arhitecturii de calitate din județele participante.

Tematica propusă, care deși poate părea prea largă și generală la o primă vedere, iar unii dintre termenii folosiți pot fi înțeleși greșit fără o explicație mai clară, în fapt poate oferi cadrul conceptual necesar unei abordări conceptuale și operative firești în contextul local. Comisia a apreciat în mod deosebit prezența unui curator desemnat, care poate aduce o dimensiune critică evenimentelor propuse. Cu toate acestea, comisia sugerează echipei o mai mare sinergie între evenimentele propuse și tema curatorială. Totodată este apreciată și prezentarea în cererea de finanțare a criteriilor de selecție a membrilor juriului pe baza experiențelor trecute, lucru ce ajută la înțelegerea mai clară a demersului întregului proiect.

În același timp, comisia a remarcat descrierea incompletă și uneori confuză a unora dintre evenimentele conexe propuse, și o corelare mai puțin clară și explicită a cererii de finanțare cu bugetul. Totodată, unele subcapitole din buget sunt în mod evident supraevaluate (cum ar fi grafica și comunicarea, tipărirea, birotica), mai ales în comparație cu cererile altor filiale și fără a oferi o detaliere suplimentară. Itinerarea propusă este de asemenea insuficient detaliată în cerere. Comisia recomandă în viitor o explicitare mai exactă a itinerarilor și a evenimentelor conexe în raport cu persoanele implicate și rolul acestora, și scrierea unui buget mai atent construit, din care să rezulte mai clar nevoia în cadrul proiectului.

2025-030

**Bienala Arhitectura.6 - Identitate-
Autenticitate-Peisaj (protejăm trecutul-**

Punctaj: 7,64

Suma solicitată și acordată: 362.415 lei + 106.400 premii

**proiectăm viitorul) / Ordinul Arhitecților
din România - Filiala Teritorială Mureș**

Comisia a apreciat proiectul propus prin dorința de a crea o serie de evenimente desfășurate în cele trei orașe, Târgu Mureș, Brașov și Sibiu, ceea ce înseamnă o bună colaborare între cele 3 filiale și deschiderea către un dialog profesional atât de necesar la nivel regional și național. Tematica propusă este de actualitate și se consideră a fi utilă în pregătirea continuă a arhitecților, dar în evaluare s-a considerat că tematica anuală nu a fost suficient de bine prezentată. De asemenea, s-a observat și o simplificare în descrierea activităților propuse spre realizare în cele 3 locații, lucru reflectat și de bugetul care nu detaliază activitățile particulare pentru aceste evenimente. Cu privire la evenimentele conexe, comisia a surprins lipsa unei prezentări a capacității de coordonare și corelare a unor evenimente deja consacrate, așa cum sunt De-a Arhitectura, UrbanEye în relație cu expoziția de fotografie, expoziția studențească, respectiv conferințele propuse. Comisia a considerat că era necesară o mai mare detaliere a conceptului curatorial și al conexiunilor între evenimentele mai propuse. Aceste aspecte s-au regăsit și în bugetul care avea nevoie de o mai mare atenție și o mai bună calibrare a cheltuielilor pe capitole. Se recomandă renunțarea la anumite cheltuieli administrative ce țin de activitatea continuă a organizațiilor, precum și o reconsiderare a cheltuielilor pentru dotări. De asemenea, atragem atenția asupra bugetului limitat pentru cheltuielile specifice organizării evenimentelor în cele trei locații.

Proiecte finanțate parțial

2025-041**Anuala de Arhitectură București 2026 /
Ordinul Arhitecților din România - Filiala
Teritorială București****Punctaj: 7,52****Suma solicitată: 443.500 lei + 140.000 lei premii****Suma acordată: 376.975 lei + 140.000 lei premii**

Anuala de Arhitectură București 2026 își propune o temă de actualitate majoră – relația dintre arhitectură și inteligența artificială – și anunță o ediție aniversară care ar putea constitui un moment semnificativ de reflecție asupra profesiei, la 25 de ani de la înființarea OAR București. Tema are un potențial real de a stimula dezbateră și de a conecta comunitatea profesională la transformările rapide din domeniu.

Juriul a constatat, din păcate, o serie de neclarități majore privind coerența și seriozitatea proiectului depus.

Conceptul curatorial, deși promițător în intenție, este formulat precar, fără o articulare reală și de substanță cu evenimentele conexe. Tematica inteligenței artificiale este tratată superficial, strict ca instrument tehnic, fără problematizare critică sau relevanță teoretică, iar structura activităților conexe pare improvizată. De exemplu, ideea organizării unui concurs care utilizează instrumente de inteligență artificială, în locul unuia care să problematizeze critic impactul acestor tehnologii asupra profesiei, este discutabilă și riscă să reducă tema la un exercițiu superficial, lipsit de relevanță conceptuală.

Includerea unei echipe curatoriale internaționale, *Reduction Roadmap* (Danemarca), ar fi putut oferi o dimensiune interdisciplinară solidă, însă prezența acesteia nu este confirmată corespunzător în aplicație, lipsind din componența echipei înscrise oficial în proiect. Mai mult, conform documentelor înscrise, rolul curatorilor internaționali pare orientat preponderent spre asigurarea unei desfășurări a jurizării expoziției-concurs – o componentă tehnică, care nu presupune și nu permite o dezvoltare conceptuală legată de tema propusă – și mai puțin spre contribuția efectivă la definirea conținutului curatorial al evenimentelor conexe.

Lipsește dovezi clare privind utilizarea spațiilor de expunere propuse (în special ExpoFlora Herăstrău), iar unele parteneriate anunțate nu sunt susținute de documente.

Criteriul unic menționat pentru preselecția proiectelor din cadrul expoziției-concurs – „CONTEXTUL, respectarea contextului, a vecinătăților, nealterarea țesutului existent” – se dovedește neadecvat pentru unele dintre categoriile propuse, unde acest tip de evaluare nu poate fi aplicat în mod coerent.

Proiectul prezintă și inconsecvențe bugetare și organizaționale: erori de calcul, cheltuieli nerealiste (precum costurile de catering), ambiguități sau suprapuneri între diverse roluri ale echipei. De altfel, structura bugetului include un număr foarte mare de roluri și poziții, fără o justificare clară a atribuțiilor sau a relevanței acestora pentru implementarea proiectului – de exemplu, „serviciile de organizare expoziție” care, în lipsa unor explicații suplimentare, par să se suprapună cu rolul multiplilor curatori și organizatori de evenimente. În plus, unele onorarii par nejustificate de mari în raport cu complexitatea activităților propuse – de exemplu, remunerația prevăzută pentru speakerul / moderatorul galei de premiere. Aceste aspecte ridică semne de întrebare asupra capacității de implementare și a transparenței proiectului.

Redactarea neglijentă a documentației, presărată cu numeroase greșeli de scriere și inconsecvențe, diminuează credibilitatea unei inițiative care, altfel, ar fi meritat o prezentare mai atentă și coerentă.

Juriul apreciază intenția de a deschide anuală către teme de actualitate și de a menține o structură de jurizare cu prezentări publice, dar consideră că documentația prezentată nu oferă garanția unei implementări coerente și responsabile. Se recomandă o reformulare substanțială a conceptului curatorial, clarificarea parteneriatelor și o revizuire riguroasă a bugetului și a echipei de proiect pentru buna implementare a proiectului.

2025-087

RAM - RPR / Ordinul Arhitecților din România - Filiala Teritorială Iași

Punctaj: 7,50

Suma solicitată: 115.642,47 lei + 35.654,53 premii

Suma acordată: 98.296,10 lei + 35.654,53 premii

Juriul consideră că aplicația este inegală, insuficient explicată și prezintă carențe semnificative în evidențierea în buget a unor categorii de cheltuieli aferente componentelor menționate în propunere.

De exemplu, concursul pentru simeze și suporturi, apreciat favorabil de juriu ca inițiativă, este reflectat în buget doar printr-un „pachet” minimal, probabil limitat la servicii de montaj, fără a include cheltuieli aferente jurizării, comunicării și premierii.

În mod similar, itinerările propuse în filialele Bacău–Neamț și Nord-Est, considerate o inițiativă valoroasă, nu sunt susținute prin alocări financiare corespunzătoare.

Evenimentele colaterale sunt prezentate sumar, fără detalii privind conținutul sau structura acestora, iar estimarea publicului potențial este considerată exagerată. Cheltuielile prevăzute pentru juriul expoziției-concurs sunt neobișnuit de reduse în raport cu bunele practici profesionale, ceea ce ridică semne de întrebare privind fezabilitatea organizării procesului de jurizare la standardele așteptate.

De asemenea, componenta de expunere și arhivare digitală a proiectelor este insuficient detaliată, mai ales în condițiile în care aplicantul nu deține în prezent o platformă publică funcțională în acest scop.

Deși punctajul final s-a situat la limita pragului de eligibilitate, juriul a decis acordarea unei finanțări parțiale, cu scopul de a încuraja echipa organizatoare și de a sprijini menținerea unui eveniment profesional relevant pentru zona Moldovei.

2025-140

Bienala Dobrogeană de Arhitectură ba_da 25_26 / Ordinul Arhitecților din România - Filiala Teritorială Dobrogea

Punctaj: 7,50

Suma solicitată: 105.410 lei + 63.220 lei premii

Suma acordată: 79.057,50 lei + 63.220 lei premii

Față de ediția precedentă, juriul a remarcat o clarificare notabilă a organizării generale a evenimentului și o structurare mai coerentă a calendarului, a amplasamentelor și a activităților propuse. În mod deosebit, sunt apreciate menținerea și consolidarea parteneriatelor internaționale cu Uniunea Arhitecților din Bulgaria și Uniunea Arhitecților din Republica Moldova, care conferă proiectului o deschidere regională benefică și o dimensiune transfrontalieră reală.

Comparativ cu aplicația din 2024, în care lipsa detaliilor privind desfășurarea evenimentelor și rolul partenerilor făcea dificilă evaluarea fezabilității proiectului, aplicația actuală oferă o imagine mai coerentă și mai bine documentată a modului

de implementare, demonstrând un progres evident în capacitatea de organizare și planificare a echipei.

Totuși, tema „Tradiție și modernitate în arhitectura contemporană” ar fi meritat o revizitare mai profundă și o abordare curatorială actualizată. În forma actuală, accentul rămâne predominant tehnic — orientat spre metode de restaurare, integrare în context și practici de construcție — fără a valorifica suficient dimensiunea culturală și socială a conceptului. Juriul consideră că această temă ar putea deveni un cadru fertil pentru reflecție asupra specificului dobrogean, cu diversitatea sa arhitecturală, socială și etnică excepțională, dacă ar fi explorată dintr-o perspectivă contemporană, critică și interdisciplinară.

De asemenea, juriul recomandă implicarea mai activă a tinerilor arhitecți și a grupurilor emergente în structura evenimentului. Această deschidere ar putea contribui la extinderea audienței, atragerea de noi generații de participanți și la îmbunătățirea discursului profesional.

În concluzie, proiectul marchează o evoluție pozitivă față de ediția anterioară, printr-o mai bună structurare organizațională și consolidarea parteneriatelor regionale, dar necesită o rafinare curatorială și conceptuală.

Comisia a decis acordarea unei finanțări parțiale pentru sprijinirea continuării și îmbunătățirii acestui demers.

Itinerare de expoziții

În competiție au intrat 5 proiecte, din care au fost finanțate 4, 2 integral și 2 parțial. Suma totală acordată la sesiunea de finanțare este de 415.271 lei.

Proiecte finanțate integral

2025-135

Itinerarea expoziției Legături chimice/
Chemical Bonds / Asociația FABER

Punctaj: 9,04

Suma solicitată și acordată: 169.451 lei

Proiectul constă în itinerarea la București în cadrul RDW 2026 a expoziției „Chemical Bonds / Legături Chimice”, ca parte din programul multianual „Design Signals” inițiat de FABER în Timișoara și desfășurat între 2023–2026. Comisia a apreciat atât claritatea cererii de finanțare, cât și coerența prezentării proiectului și concordanța dintre conceptul curatorial, echipa implicată, dimensiunea activităților și bugetul propus. Totodată, comisia a remarcat construirea expoziției ca parte a unui demers de cercetare consistent (multidisciplinar și extins la nivel național) și a unui program curatorial solid, și anvergura curatoarei, a autorilor și a lucrărilor expuse.

Deși nu este despre „Arhitectură” în sens direct, expoziția prezintă un context istoric, cultural și social relevant pentru „modul în care rețelele economice și transformările istorice modelează dezvoltarea urbană și identitatea culturală a Timișoarei” și a orașelor românești în general. Acest cadru critic și apartenența la colecția celor patru teme regăsite sub umbrela „Design Signals” fac ca expoziția să fie relevantă atât pentru mediul arhitectural, cât și pentru publicul larg. Cu toate acestea, comisia remarcă câteva aspecte care ar putea fi îmbunătățite, în beneficiul înțelegerii proiectului în cadrul cererii de finanțare și a implementării ulterioare a proiectului. Astfel, ar fi fost utilă o detaliere a serviciilor ce țin de producția expoziției itinerante (de altfel recomandarea este prezentă și în ediția din 2024 a sesiunii de finanțare pentru proiectul precedent propus de Asociația FABER). Totodată, cazările și transportul echipei, bugetate consistent, ar trebui să se regăsească într-un program mai complex de evenimente conexe, de care ar beneficia publicul local. Nu în ultimul rând, comisia recomandă echipei menționarea și detalierea conceptului spațial al expoziției itinerante, pentru o mai bună înțelegere a expunerii.

2025-137

Punctaj: 8,68

Suma solicitată și acordată: 82.200 lei

MATIÈRE GRISE / GREY MATTER /
Ordinul Arhitecților din România - Filiala
Teritorială Timiș

Expoziția „*Matière Grise / Grey Matter*”, realizată inițial de Pavillon de l’Arsenal la Paris și curatoriată de biroul Encore Heureux, este una dintre cele mai relevante inițiative curatoriale (și scenografice) dedicate reutilizării materialelor în arhitectură. Juriul a apreciat coerența conceptuală, rigoarea științifică și claritatea pedagogică a expoziției, care propune un discurs convingător despre etica resurselor și inteligența colectivă în arhitectură. Proiecte prezentate, completate în versiunea itinerată de o selecție de exemple românești, ilustrează actualitatea temei și capacitatea sa de a genera un dialog profesional și public autentic. Itinerarea la Timișoara, în cadrul Bienalei de Arhitectură Beta 2026, aduce o valoare suplimentară prin integrarea într-un program amplu de reflecție asupra sustenabilității și prin alegerea unui spațiu de expunere cu o semnificație simbolică – fostele ateliere ale Liceului de Arhitectură „Ion Mincu”. Juriul a apreciat relația organică dintre expoziție și contextul local, precum și intenția de a implica o echipă tânără în procesul de producție, în spiritul formării și responsabilizării progresive cultivate de platforma Beta.

Totuși, în procesul de jurizare s-a remarcat riscul ca valoarea excepțională a expoziției originale să fie diminuată de o itinerare prea modestă din punct de vedere scenografic. Din documentația depusă, varianta propusă pentru Timișoara pare să reducă complexitatea designului expozițional inițial și prezența unor exponate tridimensionale (ambele cu rol pedagogic în expoziția originală), apropiindu-se mai degrabă de o expoziție de panouri. În plus, bugetul proiectului este vizibil subdimensionat față de ambiția curatorială și calitatea ediției pariziene. Juriul încurajează itinerarea acestei expoziții, dar recomandă consolidarea conceptului spațial și a producției expoziției, astfel încât itinerarea să păstreze bogăția și forța mesajului original, oferind în același timp o perspectivă actualizată, relevantă pentru contextul local și pentru publicul Beta 2026.

Proiecte finanțate parțial

2025-025**Patrimoniu Cățarat Ordinul Arhitecților din România / Ordinul Arhitecților din România Filiala Sibiu-Vâlcea în parteneriat cu Atelier Modul 28 SRL****Punctaj: 8,18****Suma solicitată: 130.150 lei****Suma acordată: 104.120 lei**

Proiectul continuă demersul de valorizare a patrimoniului și a spațiului șarpantei Catedralei Evanghelice din Sibiu, interpretându-le și apropiindu-le de publicul larg. Juriul a apreciat modul în care proiectul propune o lectură contemporană a unui spațiu remarcabil încărcat de istorie și potențial simbolic, recent deschis și în continuare greu accesibil. Cercetarea arheologică și documentarea structurală sunt transformate într-un laborator cultural interdisciplinar, unde arhitectura, scenografia expozițională, designul, meșteșugurile și tehnologia formează tot atâtea modalități de mediere culturală.

S-a remarcat în mod special diversitatea activităților și colaborărilor implicate – de la ateliere de restaurare a pietrei sau de manufactură experimentală, la componente digitale și scenografii experimentale. Proiectul reușește să îmbine sensibil materialitățile tradiționale ale lemnului și pietrei cu mijloace contemporane de interpretare, generând un dialog viu între trecut și prezent. De asemenea, juriul a apreciat caracterul deschis și incluziv al inițiativei, care implică comunitatea locală și un public variat, de la specialiști la vizitatori curioși, și propune un număr mare și divers de locații partenere pentru evenimente în cadrul proiectului. Toate acestea își propun să formeze „un protocol deschis de interpretare a patrimoniului” cu mize de termen lung.

În același timp, comisia a semnalat două aspecte care necesită o abordare atentă. În primul rând, ideea conectării digitale și a transmisiunilor în timp real din șarpantă către spații publice cu intenția de a apropia spațiul respectiv de public, comportă un grad ridicat de risc: depinde de funcționarea impecabilă a infrastructurii tehnologice și poate afecta coerența experienței curatoriale în cazul unor disfuncționalități. În al doilea rând, juriul a subliniat faptul că proiectul se înscrie la limita categoriei itinerării, întrucât rămâne concentrat în perimetrul aceleiași localități, chiar dacă extinde expoziția prin conexiuni fizice și digitale între mai multe spații culturale.

2025-148**Punctaj: 7,88**

**DOMUS RUPESTRIS. Pe urmele
arhitecturii săpate în piatră în Munții
Buzăului / Asociația CULTURE RÉSERVE**

**Suma solicitată: 70.000 lei
Suma acordată: 59.500 lei**

Comisia a apreciat proiectul pentru continuitatea cercetării începută în anul 2020 și a întregului demers prezent în Pavilionul României din cadrul Bienalei de Arhitectură de la Veneția din anul 2023, precum și pentru relevanța proiectului în educația tinerilor arhitecți și a studenților în înțelegerea limbajului arhitectural și redescoperirea metodelor clasice de relevare și interpretare metodologică. S-a apreciat că acest proiect se prezintă în cele patru universități și urmează să aibă o deschidere mare față de generația viitorilor și tinerilor arhitecți. Comisia a semnalat că nu există informații în documentația prezentată privind locațiile unde se vor expune panourile și machetele, mai precis care sunt aceste spații și care sunt particularitățile fiecărui amplasament și cum poate fi exprimată și prezentată această expoziție în cele mai bune condiții, așa cum sunt ele expuse în conceptul curatorial. Recomandăm o mai mare atenție la modul de panotare pentru fiecare locație propusă, ținând cont că sunt spații publice de învățământ. Aceste aspecte nu se regăsesc în bugetul proiectului, ceea ce a făcut ca în evaluare să fie atrasă atenția privind cheltuielile de amenajare și pregătire a spațiului din cadrul celor patru facultăți.

Proiecte respinse

2025-104

**Punctaj: 7,56
Suma solicitată: 45.126lei**

**25 de ani de arhitectură contemporană
românească / Asociația Igloo Habitat și
Arhitectura**

Expoziția propusă pentru itinerare nu a fost vernisată până la data jurizării, iar în absența unor simulări sau reprezentări ale designului expozițional, juriul nu are posibilitatea de a evalua modul concret în care aceasta va arăta și va funcționa. Conținutul panourilor prezentate este neconvingător, neaducând informații sau perspective noi față de cele deja publicate în presa de specialitate. Conceptul general al expoziției pare centrat exclusiv pe selecția unor proiecte considerate reprezentative, însă criteriile și argumentele care au stat la baza acestei selecții nu sunt explicate. În lipsa unei abordări critice și analitice, întregul demers se reduce la o prezentare de tip promoțional al arhivei revistei *Igloo*. Deși echipa de proiect are o experiență bogată, juriul a constatat lipsa de ambiție și profunzime conceptuală a propunerii, care, în forma actuală, se limitează la o compilație de tip „best of” a arhitecturii românești din ultimii ani. Din acest motiv, conceptul curatorial este considerat modest și vetust. Juriul consideră că proiectul nu aduce o valoare adăugată prin itinerare, chiar dacă bugetul solicitat este relativ redus în raport cu alte propuneri analizate. Deoarece punctajul obținut de proiect, deși peste pragul de eligibilitate, a fost cel mai scăzut dintre toate aplicațiile analizate, proiectul nu a primit finanțare.

Președintă,
arh. Ilinca Păun-Constantinescu

13 noiembrie 2025